

WYDARZENIA

Sybilla 2008

Wicedyrektor CMM Maria Dyrka odbiera dyplom Sybilli z rąk ministra Bogdana Zdrojewskiego (fot. AFL) i prezentuje go z redaktorem książki, dr. Waldemarem Ossowskim

Z dużą satysfakcją informujemy, że CMM otrzymało trzecią nagrodę w konkursie na Wydarzenie Muzealne Roku – Sybilla 2008 w kategorii „Osiągnięcia z zakresu działalności naukowej” za projekt „Opracowanie i publikacja wyników badań wraka statku *General Carleton* z XVIII wieku”. Tym samym jury konkursu doceniło wieloletnią pracę zespołu archeologów, konserwatorów i historyków naszego Muzeum, wspomaganych przez naukowców z kraju i zagranicy, zwieńczoną opublikowaniem w ubiegłym roku książki „*The General Carleton Shipwreck 1785/Wrak statku General Carleton, 1785*”. 18 maja, w Międzynarodowy Dzień Muzeów, w Sali Balowej Zamku Królewskiego w Warszawie z rąk Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego nagrodę w imieniu CMM odebrali: wicedyrektor Maria Dyrka i redaktor tomu dr Waldemar Ossowski.

Zawieszenie zabytkowego modelu

Międzynarodowy Dzień Muzeów uczczono w gdańskim Dworze Artusa uroczystością koronującą wieloletnią współpracę CMM i Muzeum Historycznego Miasta Gdańska przy restauracji i rekonstrukcji zabytkowych modeli statków, przez kilka stuleci zdobiących wnętrze Dworu, w trakcie II wojny światowej rozproszonych, następnie odzyskanych, lecz wymagających ogromnego nakładu pracy konserwatorskiej. Uroczyste zawieszenie odrestaurowanego modelu gdańskiego okrętu *St Jacob* z 1695 roku zakończyło długoterminowy projekt: na swoje miejsce powrócił ostatni z zabytkowych modeli. W Pracowni Konserwacji Modeli CMM przywrócono mu pierwotny wygląd, sprzed przebudowy, która miała miejsce ok. 1820 roku. W pracach wzięli udział Marek i Krzysztof Parczyńscy oraz Waclaw Słabek, pod kierownictwem Mirosława Bruckiego, który przedstawił zgromadzonemu 18 maja w Dworze Artusa multimedialną prezentację omawiającą przebieg konserwacji. Konsultant naukowy projektu, dr Jerzy Litwin, wygłosił z tej okazji wykład o konstrukcji statków XVII- i XIX-wiecznych, wskazujący na zmiany, jakie wprowadzono w modelu dwieście lat temu.

Mirosław Brucki prezentuje etapy konserwacji modelu okrętu „*St Jacob*” z 1695 roku. Z lewej – zawieszony model. Fot. Bernadeta Galus

Sukces Nocy Muzeów

Duch średniowiecznej kupcowej (Monika Golenko) zabłąkany wśród zabytków z Miedziowca. Fot. Bernadeta Galus

Świetnie przygotowana i dobrze rozreklamowana Noc Muzeów, która w tym roku przypadła 16 maja, okazała się spektakularnym sukcesem. Pomimo niesprzyjającej aury 5 oddziałów CMM odwiedziło w sumie ponad dziewięć tysięcy dwieście osób. Najwięcej gości przybyło do Spichlerzy na Ołowiankę, aby posłuchać opowieści duchów zaklętych we wrakach dawnych statków, a prawie dwa tysiące osób wysłuchało mrozących krew w żyłach historii na „Sołdku”. W Gdyni czekał na zwiedzających oświetlony żaglowiec „*Dar Pomorza*”, a na nim zespół „*Kubryk*” porywający dźwiękami muzyki szantowej. Imponującym wynikiem może się pochwalić tczewski oddział CMM, Muzeum Wisły, który dzięki różnorodnym atrakcyjnym przyciągnął ponad dwa tysiące dwieście osób. Po raz pierwszy w Noc Muzeów otwarte było też Muzeum Rybołówstwa w Helu – także tu strugi deszczu nie odstraszyły chętnych do zwiedzania w nietypowych godzinach.

Europejski Dzień Morza w Gdańsku

Sterowane radiem modele jachtów przed regatami na Motławie. Fot. Bernadeta Galus

20 maja, w ubiegłym roku ogłoszony Europejskim Dniem Morza, w tym roku dzięki inicjatywie CMM obchodzony był także w Gdańsku. Program święta obejmował pokaz zdalnie sterowanych modeli jachtów, otwarcie wystawy *Porty Bałtyku* na udostępnionym tego dnia bezpłatnie do zwiedzania statku-muzeum „*Sołdek*”, a także prezentację przygotowanej przez MOSiR ekspozycji posterowej *Gdańsk ratuje żaglowiec*, poświęconej renowacji zabytkowego jachtu „*Generał Żaruski*”, wraz z elementami osprzętu i wyposażenia jachtu. Dużą atrakcją – nie tylko dla bezpośrednio zainteresowanych, ale także licznych kibiców – okazały się wyścigi tzw. smoczycy łodzi, w których uczestniczyły załogi trzech gdańskich muzeów. Wyścigi na odcinku Zielona Brama – Żuraw wygrała

ekipa Muzeum Historycznego Miasta Gdańska, przed CMM i Muzeum Narodowym. Zawody okazały się wspaniałą zabawą, którą kontynuowano później już na nabrzeżu Ołowianki przy muzyce szantowej w wykonaniu zespołu „Kubryk”.

Załogi CMM (z prawej) i MHMG rozpoczynają wyścig. Fot. Bernadeta Galus

VII BAŁTYCKI FESTIWAL NAUKI

Na spotkanie morza

Najnowsza wystawa z cyklu „Polscy artyści o morzu”, otwarta 28 maja w ramach VII Bałtyckiego Festiwalu Nauki, zatytułowana jest „Na spotkanie morza. Koło Marynistów Polskich w okresie międzywojennym”. Zgromadzono na niej ponad 60 prac autorstwa pięciu najwybitniejszych członków Koła: Włodzimierza Nałęcz (jednocześnie jego założyciela), Wojciecha Weissa, Franciszka Szwocha, Wacława Zaboklickiego i Emila Lindemana. Ekspozowane pejzaże, sceny z życia rybaków i ich portrety, obrazy o tematyce historycznej dowodzą, że twórców skupionych wokół Koła Marynistów, reprezentujących różnorodne tendencje artystyczne, łączyła wspólna pasja: popularyzacja piękna morza i polskiej historii morskiej. Wśród gości wernisażu znaleźli się m.in. poseł Jan Kulas, prof. dr hab. Beata Możejko z Uniwersytetu Gdańskiego oraz kolekcjonerzy prywatni, którzy wypożyczyli na wystawę obrazy: państwo Jagoda i Mario Wachowiakowie, krewni malarza Franciszka Szwocha i przedstawiciele Sopockiego Domu Aukcyjnego. Autorkom wystawy, paniom Lilianie Giełdon i dr Monice Jankiewicz-Brzostowskiej, gratulowano inwencji w planowaniu kolejnych ekspozycji z cyklu „Polscy artyści o morzu” i konsekwencji w ich realizacji. Wystawa, której tradycyjnie towarzyszy katalog prezentujący wszystkie ekspozowane obrazy, otwarta będzie do końca sierpnia.

Dr Monika Jankiewicz-Brzostowska opowiada gościom wernisażu wystawy „Na spotkanie morza” o twórczości członków Koła Marynistów Polskich. Fot. B. Galus

Piknik naukowy

Organizowany w namiotach ustawianych przy Alei Jana Pawła II w Gdyni Piknik Naukowy jest najbardziej masową imprezą Bałtyckiego Festiwalu Nauki – i najmocniej nastawioną na rodzinne zwiedzanie i wspólne odkrycia. Także tegoroczna oferta CMM, od początku uczestniczącego w tej oryginalnej formie popularyzacji dorobku naukowego, w dużej mierze skierowana była do dzieci. Dział Edukacji przeprowadził cykl zabaw edukacyjnych o tematyce morskiej, zatytułowanych *Szkoła Wilków Morskich* i *Zostań archeologiem podwodnym*. Prezentację wybranych metod konserwacji zabytków wydobytych spod wody połączono z praktycznymi warsztatami, a informację o prowadzonych przez CMM archeologicznych badaniach podwodnych – z pokazem historycznego sprzętu nurko-

wego. Koordynatorem przygotowań CMM do VII Bałtyckiego Festiwalu Nauki była dr Monika Jankiewicz-Brzostowska.

Młodzi zwiedzający stanowisko CMM w namiocie festiwalowym wypróbują telefon nurkowy. Fot. Krystyna Stubińska

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Ośrodek Kultury Morskiej

Jednym z zadań realizowanych przez CMM w ramach Ośrodka Kultury Morskiej jest utworzenie we współpracy z Muzeum Morskim w Stavanger ekspozycji internetowej na temat archeologii podwodnej. Ze strony norweskiej projektowana wystawa obejmie ważniejsze miejsca badań archeologicznych w Norwegii, w tym stanowisko w Avaldsnes, jako główne odniesienie porównawcze z badanym przez CMM wrakiem Miedziowca oraz historią portu gdańskiego w średniowieczu. Muzeum Morskie w Stavanger we współpracy z Muzeum Archeologicznym w Stavanger i Radą miasta Karmøy przeprowadziło w Avaldsnes badania archeologiczne, które dały istotną wiedzę na temat tego ważnego średniowiecznego portu. Odkryto tu nabrzeża, fundamenty domów i szop żeglarskich, a także spoczywający u wejścia do portu wrak statku, który być może został zbudowany w Gdańsku. Pochodzenie statku najprawdopodobniej uda się ustalić na podstawie analizy mchu użytego do uszczelnienia kadłuba. Próbkę mchu pobrał w trakcie wizyty w Norwegii w dniach 8-12 maja dr Waldemar Ossowski z Działu Badań Podwodnych CMM. Wraz z Agnieszką Piórkowską z Działu Edukacji wziął udział w dyskusji nad ostatecznym kształtem wystawy oraz planowanymi w związku z nią działaniami edukacyjnymi.

Studia szkatliczne w Helu i Kątach Rybackich

26 maja gościł w CMM pan Mike Smylie, historyk morski z Wielkiej Brytanii, autor książki „Tradycyjne łodzie rybackie Anglii i Irlandii”. Obecnie pracuje nad książką poświęconą tradycyjnym europejskim łodziom rybackim. Zebrał już większość materiału, brakowało mu jednak informacji z obszaru Polski. W celu przeprowadzenia odpowiednich studiów odwiedził dwa oddziały CMM: Muzeum Rybołówstwa w Helu i Muzeum Zalewu Wiślanego w Kątach Rybackich, gdzie zwiedził wystawę stałą oraz szczegółowo obejrzał wyekspozowane łodzie. Pan Smylie był pod dużym wrażeniem życzliwości pracowników obu oddziałów, liczby prezentowanych zabytków, zwłaszcza łodzi, a także jakości ekspozycji (przewyższających jego zdaniem nowoczesne, interaktywne ekspozycje niemal pozabawione zabytków). Swoją podróż zamierza opisać w artykule, który zostanie opublikowany w czasopiśmie „Classic Boat”. Ma się w nim również znaleźć szereg informacji o obu naszych placówkach.

ZAPROSZENIA

Jubileuszowe spotkanie

Wraz z Polskim Towarzystwem Nautologicznym 15 czerwca o godz. 14 zapraszamy na uroczyste spotkanie w ramach obchodów 100. rocznicy wodowania „Daru Pomorza”. W programie m.in. uroczyste „wodowanie” 146. numeru „Nautologii” oraz tomu „Dar Pomorza 4” z serii „Studia i materiały Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku”.